

[Rosing.]

beskæftigelsesmuligheder er ikke til at misforstå, og hvis jeg var valgt som repræsentant i denne magre del af landet, ville jeg have gjort det samme, som hr. H. C. Toft gjorde, ligesom jeg ved hver passende lejlighed har fremhævet nødvendigheden af skabelsen og en videre udbygning af erhvervsudviklingen i Grønland. Vi har endnu magre og meget tilbagestående steder, hvad angår egnsudvikling og vinterbeskæftigelse i Grønland.

Nu har dette udvalg fuldført sit arbejde og afgivet en betænkning. Jeg tror, udvalget har udført et uvildigt og godt arbejde, som på mange punkter giver hr. H. C. Toft medhold i hans bestræbelser for at få denne statsinstitution udflyttet helt eller delvis. Samtidig må vi dog sige, at der i denne betænkning findes ikke så få usikkerhedsmomenter, som gør, at jeg kommer til at tænke på, om det er helt rigtigt og forsvarligt at gennemføre den påtænkte udflytning. Her mødes tillige syddanske interesser med vore, og hvis man kunne slå to fluer med ét smæk, var det tilsyneladende udmærket og en ideel løsning af to forskellige problemer, idet nemlig det grønlandske direktorats udflytning ville medvirke til løsning af syddanske udviklingsproblemer, samtidig med at man gav en statsinstitution i Grønland som KGH ubegrænset levetid.

Det sidstnævnte passer efter min mening og mine erfaringer fra G 60's arbejde og i Grønlandsrådet ikke så godt til de borgerlige partiers synspunkter i relation til spørgsmålet om privatiseringen af erhvervene i Grønland, som udvikler sig ret hurtigt på visse områder. Vi ved, at KGHs funktion nødvendigvis må fortsætte i den kommende tid, men hvor længe? Ikke én af os kan besvare det med sikkerhed. Vi forudsætter, at erhvervsudviklingen i Grønland også på vareforsyningsområdet med tiden udvikler sig således, at KGH skal trække sig tilbage efterhånden og afgive sine funktioner til de private.

I øvrigt kan jeg ikke rigtig være enig i den tanke, at det skulle være KGH, hvis fremtid og dermed levetid i Grønland er så usikker, der som den første af statsinstitutionerne efter forslaget skulle udflyttes helt eller delvis til provinsen — en flytning, der til sin tid vil koste mellem 100 og 150 mill. kr., måske meget mere. Hvorfor begynder man ikke med en anden statsinstitution eller en forvaltningsgren, som man er 100 pct. sikker på skal leve videre?

Da jeg sagde, at KGHs fremtid er usikker, har jeg selvfølgelig begrundelse herfor. KGH som statshandel afgiver efterhånden sine butikker og kiosker til andelsforeninger eller foreninger, som har en samfundsmæssig opgave at løse i Grønland. Før har KGH benyttet sine egne skibe til forsyning af og besejling på Grønland. I dag er billedet et helt andet. Ud over et par atlantiskibe og mindre togtfartøjer i Grønland chartres et ret stort antal private skibe til besejling af Grønland. KGHs funktion i erhvervslivet udsættes efterhånden for konkurrence af private, og denne udvikling vil fortsætte med tiden. Grønlandske fiskere er efterhånden interesseret i at overtage KGHs fiskefabrikker; tiden er ikke helt moden endnu, men det er sikkert og vor politik, at denne udvikling fortsætter.

Så vidt mig bekendt foregår 75 pct. af KGHs forsyningstjeneste fra Grønlandske Handels Plads, 20 pct. fra Frihavnen og 5 pct. fra Ålborg, og efter oplysninger, jeg har fået, kan ekspeditionen i Frihavnen blive femdoblet, hvis der bliver behov derfor. Vi kan vist være enige om, at København er et centralt sted for handel, transport og om-ladning af varer, og det er derfor, enkelte firmaer som Lauritzen er flyttet hertil fra provinsen — altså i modsætning til det foreslåede. Her er det intet problem for KGH at få den arbejdskraft, den har brug for til enhver tid, og dette betyder både besparelse og hurtig ekspedition, som Grønland i dag og i den kommende tid ikke kan undvære. Tillige vil jeg mene, at den private, grønlandske handlende, som har etableret han-